

Çocukların Spora Katılımına İlişkin Ebeveyn Beklentileri ve Gözlemlenen Davranış Değişikliklerinin İncelenmesi: Nitel Araştırma

Investigation of Parental Expectations and Observed Behavior Changes Regarding Children's Participation in Sports: Qualitative Research

¹Burak GÜNEŞ^a, ²Ayşe Dilşad MİRZEOĞLU^a, ³Hakan GÖVELİ^b, ⁴Elvan ESEN^c

^aSakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Sakarya, Türkiye

^bSerbest, Ankara, Türkiye

^cSerbest, Bolu, Türkiye

Bu çalışmanın özeti, Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi'nde (10-13 Mayıs 2018, Muğla) sözlü olarak sunulmuştur.

ÖZET Amaç: Bu araştırmanın amacı, çocukların spora katılımına ilişkin ebeveynlerin beklentilerini ve çocuklarında gözlemledikleri davranış değişikliklerini incelemektir. **Gereç ve Yöntemler:** Araştırma; Ankara ili, Çankaya ilçesinde faaliyetlerini basketbol ve voleybol spor dallarında yürüten bir spor kulübünde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırma 77 ebeveyn ve 2 antrenör üzerinde yürütülmüştür. Araştırma verileri görüşme yöntemiyle yarı yapılandırılmış soru formu kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş, nitel araştırmalarda uzman 3 öğretim üyesi tarafından bağımsız kodlama yapılmış ve ardından uzmanların ortak görüşleri çerçevesinde kodlar ve temaları oluşturulmuştur. **Bulgular:** Araştırma sonuçları ebeveynlerin beklentilerinin bilişsel gelişim (akademik başarı, başarıyı fark etme, dikkat zihinsel süreçler), fiziksel gelişim (beceri gelişimi, fiziksel uygunluk, yetenek keşfi, sporcu olma, etkin katılım, takımda oynama), sağlıklı olma (genel sağlık, aktif yaşam) ve duyuşsal gelişim (ruhsal iyilik hâli, sosyalleşme, takım olma, öz güven, başarı, zararlı alışkanlıklar disiplin) temalarından oluştuğunu göstermektedir. Ebeveynlerin gözlemledikleri davranış değişikliklerinde ise benzer olarak bilişsel gelişim (spor bilgisi, başarıyı fark etme), fiziksel gelişim (beceri gelişimi, fiziksel uygunluk), sağlıklı olma (genel sağlık, aktif yaşam, beslenme) ve duyuşsal gelişim (duygudurumu, sorumluluk, zaman yönetimi, sosyalleşme, takım olma öz güven, disiplin) temalarına ulaşılmıştır. **Sonuç:** Ebeveynlerin çocuklarıyla ilgili olarak tüm gelişim alanlarına yönelik (bilişsel, fiziksel, duyuşsal, sağlıklı olma) beklenti içerisinde oldukları ve spora katılımla birlikte çocuklarında bu gelişim alanlarında olumlu değişimler gözlemledikleri söylenebilir.

ABSTRACT Objective: The aim of this study was to examine the expectations of parents who support their children's participation in sports and the behavioral changes they observe in their children. **Material and Methods:** The study was held in a sports club (basketball, volleyball) in Çankaya, Ankara. Convenience sampling method was used to select the participants of the study. 77 parents and 2 coaches were included in the research group. The research data were obtained by using a semi-structured questionnaire by interview method. The data obtained were subjected to content analysis, independent coding was done by 3 experts in qualitative research faculty members, and then codes and themes were created within the framework of the common opinions of the experts. **Results:** The results of the research revealed that the expectations of the parents were cognitive development (academic success, awareness of success, attention and mental processes), physical development (skill development, physical fitness, talent discovery, being an athlete, active participation, playing in a team), being healthy (general health, active life) and affective development (mental well-being, socialization, teamwork, self-confidence, success, harmful habits, discipline). Similarly, in the behavioral changes observed by the parents, cognitive development (sports knowledge, recognition of success), physical development (skill development, physical fitness), being healthy (general health, active life, nutrition) and affective development (emotional state, responsibility, time management), socialization, team building, self-confidence, discipline) themes were reached. **Conclusion:** It can be said that parents have expectations about their children in all developmental areas (cognitive, physical, emotional, being healthy) and they observe positive changes in these development areas in their children with participation in sports.

Anahtar Kelimeler: Spor; beklenti; çocuk gelişimi; katılım; ebeveyn

Keywords: Sport; expectation; child development; participation; parent

Correspondence: Burak GÜNEŞ

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Sakarya, Türkiye

E-mail: gunesburak82@gmail.com

Peer review under responsibility of Turkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences.

Received: 19 Apr 2022

Received in revised form: 27 Jul 2022

Accepted: 27 Sep 2022

Available online: 03 Oct 2022

2146-8885 / Copyright © 2022 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Çocukların ve gençlerin spor deneyimlerine rehberlik etmek amacıyla dünyada çeşitli spora katılım modelleri geliştirilmiştir. Genel olarak güncel spora katılım modellerinin içerikleri ve işleyişlerinde farklılıklar olsa da tüm modellerde bireylerin yaşam boyu spor aktiviteleri içerisinde olması gerektiği vurgulanmaktadır.¹⁻³ Ancak spora katılım, çocukların olumlu gelişimine katkıda bulunma potansiyeline sahip olsa da bu gelişim otomatik olarak gerçekleşmez. Bu nedenle gençlik spor programları planlanırken; spor program tasarımı (erken uzmanlaşma, erken çeşitleme) ve erişkin etkileri (ebeveyn, antrenör, akran) gibi faktörlerin dikkate alınması gereklidir.^{4,5} Alanyazında bu faktörlerden ebeveyn etkilerinin önemli olduğu kabul edilmektedir.^{6,7} Değişen yaşam şekli, çocukların serbest zaman aktivitelerinin azalması, ebeveynlerin dışarısının tehlikeli olduğuna yönelik inançları ve spora katılımdan çocuklarının olumlu deneyim elde edebileceklerine yönelik algıları pek çok çocuğun spor programlarına dâhil olmasını teşvik etmektedir.⁶⁻⁸ Spora katılım sürecinin başında ebeveynler çocuklarının temel ihtiyaçlarını karşılayarak (ücret ödemek, ekipman satın almak, çocuğunu antrenmana götürmek vb.) spora katılımı doğrudan etkilemektedir.⁹ Sonrasında ise ebeveynler çocuklarının spora katılımına ilişkin beklentileri ile ilgili farklı roller üstlenerek sürece dâhil olmaktadır.⁸ Knight ve ark. ebeveyn beklentilerinin çocuklarının spora katılımdaki benimsedikleri rolleri (koç, yönetici, destekçi) etkilediğini belirtmektedir.¹⁰ Ancak alanyazında spora katılımda ebeveyn teşviki önemli görülse de olumsuz ebeveyn etkilerinin (örneğin sürekli olarak kazanmaya vurgu, aşırı baskı) çocukların spor deneyimleri üzerinde zararlı etkiye sahip olabileceği, çocukların katılımını olumsuz etkileyebileceği, sporu bırakmasına neden olabileceği belirtilmektedir.^{5,11-13} Bu nedenle günümüzde araştırmacılar ve uygulayıcılar, spor ortamlarına çocukların olumlu gelişimini destekleyen nitelikli ebeveyn katılımını teşvik etmek için spor organizasyonları, antrenörler ve ebeveynlerin kendileri ile giderek daha fazla çalışmaktadır.^{14,15}

Çocukların spora katılımları konusunda ebeveyn beklentileri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde; Dunn ve ark.nın yaptıkları çalışmada, ebeveynlerin çocuklarının gelecekteki yaşamlarında

mutlu ve mali açıdan istikrarlı olmalarına, güçlü ahlak geliştirmelerine, kendinden emin, yetkin ve sorumlu bireyler olmalarına yönelik beklenti içerisinde oldukları bulunmuştur.¹⁶ Neely ve Holt ise ebeveynlerin çocukların gençlik sporuna katılımıyla ilişkili bir dizi kişisel, sosyal ve fiziksel değerler ile birlikte sporun çocukların yeteneklerini keşfetmelerine ve olumlu benlik algıları oluşturmalarına katkı sağladığına inandıklarını belirtmiştir.⁸ Jerneja ve ark.nın yaptıkları çalışmada ise ebeveynlerin çocuklarının spora katılımına verdikleri en önemli değerlerin sağlık olduğu bulunurken; rekabet, boş zamanları faydalı bir şekilde geçirme ve spor yoluyla öz güveni artırma gibi değerlere de önem verdikleri bulunmuştur.¹⁷ Mirehie ve ark.nın yaptıkları çalışmada, ebeveyn beklentileri; eğlence, öz disiplin, yarışma, rekabet, çocuğun spora olan sevgisi, aile veya arkadaşların katılımı, çocuklara disiplin sağlamak ve onları diğer sporlara hazırlamak, obezite ile mücadele etmek, çocuğun başarısını görmek ve şehrin en iyi takımında oynamak olarak bulunmuştur.¹⁸ Bundan başka diğer çalışmalar ebeveynlerin sporun olumlu kişilik gelişimine katkı sağlayacağına olan inançları nedeniyle spora katılımı desteklediklerini göstermektedir.¹⁹⁻²¹ Bazı çalışmalarda ise sporcu olma, maddi kazanç sağlama ve ev dışındaki ortamların tehlikeli olduğuna yönelik algıların spora katılımı destekleme nedenleri arasında olduğu görülmektedir.^{22,23} Ayrıca çocukların becerilerinin geliştirilmesi ebeveynlerin çocukları spora gönderme nedenleri arasında görülmektedir.¹⁹ Diğer çalışmalarda ise ebeveynlerin çocuklarının bütünsel gelişimine (duygusal, sağlık, bilişsel, psikomotor, sosyal) katkı sağlamak için spora gönderdikleri ile ilgili bulgulara rastlanmaktadır.²⁴⁻²⁶

Alanyazın çocukların spora katılımında ebeveynlerin farklı beklentiler içinde olabileceklerini ve bu beklentiler doğrultusunda sürece farklı rollerde dâhil olabileceklerini göstermektedir.^{10,24-26} Bu bağlamda, çocuklarının spora katılımını destekleyen ebeveynlerin, çocuklarını spora gönderme beklentilerinin ve çocuklarında gözlemledikleri davranış değişikliklerinin bilinmesi spora katılım boyutunda sürecin olumlu ve gelişimsel olarak sürdürülmesi için önemlidir. Türkiye’de çocuk ve gençlerin spor deneyimleri üzerinde yapılan bazı çalışmalar, çocuk ve gençlerin sporda olumsuz deneyimler yaşadığını ve

sporcuların yaşları ilerledikçe (12-18 yaş) algıladıkları gelişimsel spor kazanımlarında önemli oranda azalma olduğunu ileri sürmektedir.^{27,28} Araştırmada, ebeveynlerin beklentilerini ve gözlemledikleri davranış değişikliklerini ortaya koymak için nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın spor organizasyonlarına dâhil olan çocukların gelişimsel olarak desteklenebilmesi için spor ortamı paydaşlarına katkı sağlayacağı ve çocuklardaki davranış değişikliklerini ebeveynlerin gözünden ortaya koyarak spor kulübünde uygulanan programın niteliği hakkında kanıtlar sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca çağımızda hızla değişen yaşam tarzı ve alışkanlıklara bağlı olarak spora katılımında değişebilecek ebeveyn beklentilerinin belirlenmesine katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, çocuklarının spora katılımını destekleyen ebeveynlerin beklentilerini ve çocuklarında gözlemledikleri davranış değişikliklerini incelemektir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

ARAŞTIRMA GRUBU

Araştırma Ankara ili Çankaya ilçesinde faaliyetlerini basketbol ve voleybol spor dallarında yürüten bir spor kulübünde yürütülmüştür. Katılımcıların seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırma grubu, araştırmacıların en kolay ulaşabildiği spor kulübünde eğitim veren antrenörler ve aynı spor kulübüne çocuklarını kayıt ettiren ebeveynler arasından seçilmiştir. Araştırmaya ebeveynler çocuklarının spora katılımına yönelik beklentilerini sormak üzere dâhil edilirken, antrenörler ise ebeveyn beklentilerine yönelik gözlemleri sorgulanmak üzere ikinci bir veri kaynağı olarak dâhil edilmiştir. Araştırmaya 77 ebeveyn ve 2 antrenör katılmıştır.

Spor kulübüne devam eden çocuklar ilgilendikleri spor dalı ile ilgili temel eğitim almaktadırlar. Bununla birlikte kulüp tarafından uygun görülen çocukların alt yapı liglerinde yarışmalara katılmaları sağlanmaktadır. Çocuklar hafta sonları haftada 2 gün voleybol veya basketbol eğitimi almaktadırlar. Uygun görülen çocuklar hafta sonlarına ek olarak hafta içi de çalışmalara katılarak alt yapı liglerindeki müsabakalara katılmaları sağlanmaktadır. Katılımcıların demografik özellikleri [Tablo 1](#)'de verilmiştir.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada veriler görüşme yöntemiyle yarı yapılandırılmış soru formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmaya başlamadan taslak yarı yapılandırılmış sorular araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak soru formu nitel araştırma teknikleri konusunda 2 uzmana gönderilmiş ve gelen öneriler doğrultusunda soru formuna son şekli verilmiştir. Ebeveynler için hazırlanan soru formunda “Çocuklarınızı spor okuluna niçin göndermektесiniz?” “Spor okuluna göndermedeki beklentileriniz nelerdir” ve “Çocuğunuzda spor okulundaki faaliyetlere katıldıktan sonra ne gibi davranış değişiklikleri gözlemlediniz?” sorularına yer verilirken, çocukların eğitiminden sorumlu 2 antrenöre ise “Eğitim verdiğiniz çocukların ebeveynlerinin hangi beklentiler içinde olduklarını gözlemliyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmanın tüm aşamaları, Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun olarak yapılmıştır. Araştırmanın etik uygunluğu, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiştir (tarih: 16 Mayıs 2018, karar no: 07). Etik onayının ardından, çalışmaya katılmaya gönüllü olan araştırma grubuna araştırma hakkında bilgi verilerek onamları alınmıştır. Araştırma verileri, daha önce nitel araştırma üzerine çalışma deneyimi olan bir öğretim üyesi tarafından toplanmıştır. Görüşmeler yüz yüze görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiş ve ortalama 20-30 dk sürmüştür. Hazırlanmış yarı yapılandırılmış soru formuna ebeveynlerin ve antrenörlerin yazılı olarak cevap vermesi sağlanmış ve kayıt altına alınmıştır. Katılımcıların, kendilerini rahat hissetmesi ve mahremiyetin sağlanması için görüşmeler araştırmacılar ve katılımcılar için oluşturulan platformda üçüncü kişilerin olmadığı bir ortamda gerçekleştirilmiştir.

VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma kullanılan yarı yapılandırılmış soru formlarından kişisel bilgiler ile birlikte toplam 158 sayfalık A4 dokümanı elde edilmiştir. Araştırma verilerinin analizi, herhangi bir yazılım programı kullanılmadan araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi

TABLO 1: Ebeveynlerin ve antrenörlerin demografik özellikleri.

Ebeveynler				
Takma ismi	Değişken	Ebeveynler	n	%
E 1-E 2- -E 77	Cinsiyet	Kadın	47	61,04
		Erkek	39	38,96
		Toplam	77	100
	Yaş	31-35	6	7,8
		36-40	25	32,5
		41-45	27	35,1
		46-50	17	31,2
		51-55	2	2,6
		Toplam	77	100
	Eğitim durumu	İlkokul	2	2,6
		Lise	13	16,9
		Ön lisans	1	1,3
		Lisans	55	71,4
		Yüksek lisans	6	7,8
		Toplam	77	100
	Gelir durumu	Yüksek	9	11,7
		Ortanın üstü	39	50,6
		Orta	28	36,4
		Ortanın altı	1	1,3
		Toplam	77	100
	Çocuklarının spor dalı	Voleybol	36	46,75
		Basketbol	41	53,24
		Toplam	77	100
	Çocuğun takımda	Oynuyor	21	27,27
		Oynamıyor	56	72,73
		Toplam	77	100
	Çocuğun okul türü	Özel	34	44,16
		Devlet	43	55,84
		Toplam	77	100
Antrenörle				
Takma ismi	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Deneyim
A 1	45	Erkek	Lisans	20 (basketbol-voleybol)
A 2	29	Kadın	Lisans	9 (voleybol)

tutulmuş ve nitel araştırmalarda uzman 3 öğretim üyesi tarafından aralarında fikir birliği sağlanana kadar tartışılarak kodlar ve kodlara ilişkin temalar oluşturulmuştur.

GÜVEN DUYULABİLİRLİK

Bu araştırmanın güven duyulabilirliği; inanılabilirlik, güvenilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabilirlik stratejileri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.²⁹ Araştırmada inanılabilirlik sağlamak için uzun süreli etkileşim ve uzman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır.³⁰ Araştırmacıların birisinin verilerin toplandığı katılımcılar ile uzun süreli etkileşimde bulunması ve veri

toplamak için yeterli zamanının olması derinlemesine anlayış geliştirmeye yardımcı olmuştur. Ayrıca araştırmacıların beden eğitimi ve spor alanında uzman olması ve araştırmacılarından birinin nitel araştırma konusunda uzmanlaşmış olması, araştırmanın deseni, verilerin toplanması, analizi ve sonuçların yazımı süreçlerinde eleştirel bir gözle çalışmaya yön vermesi ve açık uçlu soruların oluşturulmasında uzman görüşüne başvurulması çalışmanın inanılabilirliğini sağlamaktadır. Güvenilirlik stratejisi için veri kaynaklı çeşitleme ve araştırmacı çeşitleme yöntemleri olmak üzere 2 farklı çeşitleme yöntemi kullanılmıştır.³¹ Bunlardan ilki elde edilen verilerin 3 farklı uzman tara-

findan bağımsız olarak içerik analizine tabi tutulması, diğeri ise araştırma verilerinin hem antrenörlerden hem de ebeveynler olmak üzere farklı kaynaklardan elde edilmesidir. Araştırmada onaylanabilirlik için her bir görüşme tamamlandıktan sonra katılımcıların yarı yapılandırılmış sorulara verdikleri cevaplar araştırmacılar tarafından katılımcıya sesli bir şekilde okunmuş, anlaşılabilirliği ve doğruluğu kontrol edilmiştir. İfadelerin anlaşılabilirliği ve doğruluğu için katılımcılardan onay alındıktan sonra analiz yapılmıştır. Bulgularda katılımcıların kendi ifadeleri aynen verilmiştir. Bu çalışmadaki araştırma grubunun özellikleri, ayrıntılı bir şekilde ifade edilmiş ve nasıl seçildikleri açıklanmıştır.

BULGULAR

Ebeveynlerden ve antrenörlerden elde edilen verilerin analizleri sonucunda çocuklarının spora katılımını destekleyen ebeveynlerin beklentileri ve çocuklarında gözlemledikleri davranış değişiklikleri bilişsel gelişim, fiziksel gelişim, sağlıklı olma ve duyuşsal gelişim olmak üzere 4 temada toplanmıştır. Elde edilen temalara ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

ÇOCUKLARININ SPORA KATILIMINI DESTEKLEYEN EBEVEYNLERİN BEKLENTİLERİ

Ebeveynlerin çocuklarını spora gönderme beklentilerinin bilişsel gelişim, fiziksel gelişim, sağlıklı olma ve duyuşsal gelişim olmak üzere 4 ana temadan oluştuğu görülmektedir. Temalar ve temalara ilişkin kodlar Tablo 2’de sunulmuştur.

1. Bilişsel Gelişim

Akademik başarı: “Spor disiplini sayesinde derslerine daha iyi odaklanacağını hedefliyoruz” (E-

71). “Velilerin birçoğu çocukların derslerinin iyi olması gerektiği konusunda çocuklara uyarılarda bulunmamızı istiyorlar” (A-1).

Başarıyı farketme: “Başarı ve başarısızlığın nelere bağlı olduğunu anlaması” (E-54).

Dikkat: “Spor dikkati ve uzun süre konsantr olmayı sağlıyor” (E-7).

Zihinsel süreçler: “Zihnini güçlendirmek için yönlendirdim” (E-3).

2. Fiziksel Gelişim

Beceri gelişimi: “Çocuk yaşta kazandığı beceriyi kendi istekleri doğrultusunda yönlendirebilmesi için, becerilerini geliştirmesi için, eğer yetenekliyse bunu geliştirmesini istiyorum” (E-1).

Yetenek keşfi: “Çocuğumun herhangi bir spor dalıyla meşgul olup varsa bu alandaki yeteneklerini keşfetmesi için, buna ek olarak ilgilendiği faaliyetlerin birinde özel bir yeteneğinin olup olmadığı saptamak, eğer yetenekliyse bunu geliştirmesini istiyorum” (E-34).

Fiziksel uygunluk: “Doktor önerdi boyu için basketbol demişti ama kızım voleybol istedi. Boyunun uzaması, özellikle başta duruş bozuklukları ve boylarının kısalığı gibi sorunları olmasını istemiyorum”(E-31). “Bir diğeri aileler, çocuklarının kilo problemi olduğu için ve bilgisayar başında çok fazla zaman geçirdiği için çocuklarının hareket kazanması için gönderenler vardı” (A-2).

Sporcu olma: “İyi bir voleybol oyuncusu olarak yetişmesi, belkide ülkemizin iyi bir takımında sporcu olarak oynamasını istiyoruz” (E-3): “Bu yüzden öğrenciler bu sefer isim yapmış kulüplerde olma eğilimine geçiyor” (A-1). “Bir de çocuklarının voleybolcu

TABLO 2: Çocuklarının spora katılımını destekleyen ebeveynlerin beklentileri.

1. Bilişsel gelişim	2. Fiziksel gelişim	3. Sağlıklı olma	4. Duyuşsal gelişim
Akademik başarı	Beceri gelişimi	Genel sağlık	Ruhsal iyilik hâli
Başarıyı fark etme	Fiziksel uygunluk	Aktif yaşam	Sosyalleşme
Dikkat	Yetenek keşfi		Takım olma
Zihinsel süreçler	Sporcu olma		Öz güven
	Etkin katılım		Başarı
	Takımda oynama		Zararlı alışkanlıklar
			Disiplin

olmaları için gönderen çocuklardan daha hırslı ailelerimiz vardır” (A-2).

Takımda oynama: “Yaş ilerledikçe çoğu veli çocuğunun maçta oynamasını istiyor” (A-1).

Etkin katılım: “Önemli olan çocuklarının etkinliklerde etkin katılım sağlaması. Katılım olmadığını hissettiklerinde müdahalede bulunuyorlar. Bazen yeni başlamış, ya da beceri seviyesi daha az olan bir çocuk doğal olarak diğerlerine göre daha pasif katılım gösterebiliyor” (A-1).

3. Sağlıklı Olma

Genel sağlık: “Düzenli spor ile daha sağlıklı gelişmelerini istediğim için voleybola yönlendirdim” (E-4). “Hocam sizin sözünüzden çıkmıyor, bir söylemeniz de” diye başlayan cümle kalıplarıyla taleplerini iletiyorlar. Küçük yaş gruplarında bu genellikle beslenme, yatma saati ve elektronik cihaz kullanımı oluyor” (A-1).

Aktif yaşam: “Okul dışında spor yapmalarını istiyorum. Spor hayatlarının bir parçası hâline getirmelerini ve bunu bir alışkanlık hâline getirmelerini istiyorum” (E-4).

4. Duyuşsal Gelişim

Ruhsal iyilik hâli: “Eğlenceli ve keyifli zaman geçirmesini istiyorum, kendini keşfedeceği ortamlar yaratıp mutlu bir çocukluk dönemi geçirmesini diliyorum” (E-34).

Sosyalleşme: “Çocuğumuzu voleybola yönlendirme sebebimiz, insan içine karışıp sosyalleşmesini sağlayabilmek” (E-3). “Çocuklarının içine kapanık olduğunu burada yeni arkadaşlar edinip biraz daha sosyalleşme umudu ve kendini dışarıya ifade etme konusunda gelişmesi açısından beklentileri vardı” (A-2).

Takım olma: “Voleybol ise gerçek bir takım ruhunu aşıl原因 bir disiplin, o nedenle” (E-61).

Öz güven: “Arkadaş ortamında kendini ifade etmesini öğrenmesini arzuluyorum” (E-53).

Başarı: “Çocuk kendini bu ortamda başarılı hissetmeli, eğer çocuk kendini başarılı hissetmiyorsa ya çocuğunu spor okulundan alıyor ya da çocuğunu başarılı olması için zorluyor” (A-1).

Zararlı alışkanlıklar: “Ergenlik döneminde gençlerin enerjilerini disipline etmeleri, sağlıklı yaşamda olası kopmaları önlemeleri ve kötü alışkanlıklara yönelmeleri önlemeleri için spor önemli” (E-56).

Disiplin: Hocam biraz disiplin kazansın çocuğumuz diyorlar. Antrenmanlardaki beraber hareket etme, bazı kurallara uyma davranışlarının kendilerinin çok hoşlarına gittiklerini ifade ediyorlar” (A-1).

Çocuklarda Gözlemlenen Davranış Değişiklikleri

Ebeveynlerin çocuklarında gözlemlendiği davranış değişiklikleri ile ilgili olarak bilişsel gelişim, fiziksel gelişim, sağlıklı olma ve duyuşsal gelişim olmak üzere 4 tema elde edilmiştir. Bu temalar [Tablo 3](#)'te sunulmuştur.

1. Bilişsel Gelişim

Spor bilgisi: “Daha önce voleybol hakkında hiçbir bilgiye sahip değilken, gün geçtikçe bu spor dalıyla ilgili yöntem, teknik ve bilgilere sahip oldu” (E-34).

Başarıyı fark etme: “Başarılı olmak için çalışmak gerektiğini fark ettiğini gözlemlemekteyiz” (E-7).

TABLO 3: Çocuklarda gözlemlenen davranış değişiklikleri.

1. Bilişsel gelişim	2. Fiziksel gelişim	3. Sağlıklı olma	4. Duyuşsal gelişim
Spor bilgisi	Beceri gelişimi	Genel sağlık	Duygu durumu
Başarıyı fark etme	Fiziksel uygunluk	Aktif yaşam	Sorumluluk
		Beslenme	Zaman yönetimi
			Sosyalleşme
			Takım olma
			Öz güven
			Disiplin

2. Fiziksel Gelişim

Beceri gelişimi: “Daha önce topu havaya atıp tutamazken şimdi yapabiliyor” (E-5).

Fiziksel uygunluk: “Kızlarımın okul dışı spor faaliyetlerine başladıktan sonra esnekliklerinin arttığını gözlemliyorum” (E-4).

3. Sağlıklı Olma

Genel sağlık: “Beden ve ruh sağlığını olumlu yönde etkiliyor” (E-9).

Beslenme: “Beslenmesine dikkat etmeye başladığı” (E-37).

Aktif yaşam: “Daha hareketli, daha neşeli ve enerjik” (E-47).

4. Duyuşsal Gelişim

Duygudurumu: “Sevdiği bir sporu yapmaktan dolayı mutlu oluyor, psikolojisini olumlu yönde etkiliyor, spordan sonra eve mutlu geliyor” (E-9).

Sorumluluk: “Basketbol ile ilgili hazırlık sürecini biz hatırlatmadan kendisi yapıyor” (E-39).

Zaman yönetimi: “Zamana riayet konusu gelişti” (E-45).

Sosyalleşme: “Spora başlamadan önceleri sosyalleşme konusunda sorunlar yaşıyordu. Arkadaş ilişkileri pek iyi denemezdi” (E-3).

Takım olma: “Takım olarak çalışmanın önemini kavradı, oyuncu olmadan takımın, takım olmadan oyuncunun bir önemi olmadığını biliyor” (E-52).

Öz güven: “Bu faaliyete başladıktan sonra çocuğumun dışarıya karşı daha öz güvenli olduğunu gördüm” (E-29).

Disiplin: “Günlük yaşamda daha disiplinli” (E-56).

TARTIŞMA

Bu araştırmada, çocuklarının spora katılımını destekleyen ebeveynlerin beklentileri ve çocuklarında gözlemledikleri davranış değişiklikleri incelenmiştir. Araştırma bulguları ebeveyn beklentilerinin ve gözlemlenen davranış değişikliklerinin bilişsel gelişim, fiziksel gelişim, sağlıklı olma, duyuşsal gelişim temalarından meydana geldiğini göstermektedir. Ebeveyn beklentileri ve gözlemlenen davranış değişiklikleri aynı temalardan oluştuğundan, araştırma-

nın tartışma bölümünde, ebeveyn beklentileri ve ebeveynlerin gözlemledikleri davranış değişiklikleri birlikte tartışılmıştır.

Bilişsel gelişim teması; ebeveynlerin spora katılım ile akademik başarının destekleneceğine, eğer çocukları sporda gerekli disiplini kazanırlarsa derslerinde daha başarılı olmalarına yönelik beklentilerinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca ebeveynler çocuklarının dikkat ve zihinsel süreçlerinin gelişiminde de sporun olumlu katkılarının olacağını düşünmektedir. Ebeveynler ile yapılan bazı çalışmalar sporun bilişsel ve zihinsel süreçlere katkısı inancında olduklarını göstermektedir.^{24,32} Bilişsel gelişim temasında ortaya çıkan diğer bir beklenti ise ebeveynlerin çocuklarının çaba sarfederek nasıl başarılı olunacağını öğrenmeleridir. Bu sonuç ebeveynler ile yapılan başka bir çalışmanın sonuçları ile farklılıklar göstermektedir.³² Bulut ve Sarı'nın yaptıkları çalışmada yaş aralığının (17-18 yaş), bu çalışmadaki yaş aralığından (7-14 yaş) daha yüksek olması ebeveynlerin çocuklarının çalışmayı öğrenme beklentisi içerisine girmelerine sebep olmuş olabilir.³² Bilişsel gelişim temasında ebeveynlerin gözlemledikleri davranış değişiklikleri incelendiğinde, ebeveynlerin çocukların spor bilgisinin arttığını ve çocukların başarılı olmak için çalışmak gerektiğinin farkına vardıklarını gözlemledikleri görülmektedir. Bu bağlamda ebeveynlerin başarıyı fark etme beklentilerinin, spora katılım ile karşılandığı ifade edilebilir. Ayrıca ebeveynlerden elde edilen bulgulara göre spor bilgisi ile ilgili bir beklentiye rastlanmazken, çocukların spor bilgisinde artışın ebeveynler tarafından gözlemlendiği ifade edilebilir. Diğer taraftan araştırmada akademik başarı, dikkat ve zihinsel süreçlerin ebeveynlerin gözlemlerine göre desteklendiğine yönelik bir bulguya rastlanmamıştır. Oysa alanyazın fiziksel aktivite ve sporun akademik başarıyı olumlu yönde desteklediğini göstermektedir.³³

Ebeveynlerin fiziksel gelişim temasında; beceri gelişimi, fiziksel uygunluk, yetenek keşfi, sporcu olma, etkin katılım ve takımda oynama beklentilerinin olduğu görülmektedir. Yapılan bazı araştırmalar çalışmamızın sonuçlarıyla benzerlikler taşımaktadır.²²⁻²⁴ Bu temada ebeveyn beklentilerinin başlangıçta yetenek keşfi, etkin katılım, beceri ve fiziksel uygunluk unsurlarını geliştirmek iken, çocuklarının

yaşının ilerlemesiyle birlikte beklentilerin değiştiği görülmektedir. Özellikle yaşın ilerlemesiyle birlikte çocuklarının takımda oynamasına yönelik ebeveyn beklentilerinin arttığı, müsabakalara çıkan bazı çocukların ebeveynlerinin ise sporcu olma yolunda popüler kulüplere yönelme eğiliminde oldukları görülmektedir. Fiziksel gelişim temasında ebeveynlerin çocuklarında fiziksel uygunluk ve spor dalı ile ilgili becerilerini geliştirdiklerini gözlemledikleri görülmektedir. Bu bağlamda, ebeveynlerin fiziksel uygunluk ve beceri gelişimi ile ilgili beklentilerinin karşılandığı söylenebilir. Bununla birlikte sporcu olma ve yeteneklerin keşfi ile ilgili olarak ebeveynlerin gözlemlerine dayalı bir bulguya rastlanmamıştır. Spor eğitim sürecinin hâlen devam ediyor olması bu sonucun ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir. Literatür yetenek seçiminin uzun vadede yapılması yönünde bilgiler sunmaktadır.² Spor ortamlarının nitelikli ve gelişimsel olarak yapılandırıldığında fiziksel gelişime olumlu etkilerinin olduğunu bilinmektedir.^{34,35} Ancak Türkiye’de yapılan bazı çalışmalar, çocuk ve gençlerin sporda olumsuz deneyimler yaşadığına ve sporcuların yaşları ilerledikçe algıladıkları gelişimsel spor kazanımlarında önemli oranda azalmalar olduğuna yönelik kanıtlar sunmaktadır.^{27,28} Araştırmanın bulguları özellikle sporda belli bir aşama kaydedildikten sonra takımda oynama ve sporcu olma beklentilerinin yoğun yaşandığını göstermektedir. Ebeveynlerin çocuklar üzerindeki olası gerçeği yansıtmayan beklentilerinin antrenör-ebeveyn iş birliği içerisinde gelişimsel olarak yürütülmesi önemlidir. Ebeveyn beklentilerinin çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak yönlendirilmesi çocukların bu süreçten optimal kazanç elde ederek ilerlemelerinin sağlanması açısından gereklidir. Gelişimsel olmayan hedef ve beklentiler çocukların bu yolculuğunda birçok olumsuzluğa neden olabilir.

Araştırmada elde edilen diğer bir tema sağlıklı olmadır. Sağlıklı olma teması; ebeveynlerin spora katılımın sağlıklı ilgili olumlu bir kazanım olduğuna inandıklarını göstermektedir. Bulut ve Sarı’nın araştırma bulguları, ebeveynlerin çocuklarının spora katılımı sağlıklı olacaklarına inandıklarını göstermektedir.³² Bununla birlikte sağlıklı olma temasında; özellikle teknolojinin gelişmesi ile birlikte hareketsiz davranışlarının artmasına neden olan olumsuzlukları

giderme beklentisi içerisinde oldukları da görülmektedir. Ebeveynler genellikle antrenörlerden çocuklarına beslenme, teknoloji kullanımı, yatma/kalkma saatleri konusunda bilgilendirme yapmalarını talep etmektedirler. Çolakoğlu ve ark. yaptıkları araştırmada benzer bulgulara ulaşmıştır.²⁴ Sağlıklı olma temasında ebeveynlerin gözlemlediği davranış değişiklikleri genel olarak, çocuklarının daha sağlıklı, enerjik ve pozitif olduklarını gözlemledikleri yönündedir. Bununla birlikte ebeveynler spor yapma ile beraber beslenme alışkanlıklarında olumlu gelişmeler olduğunu da gözlemlemiştir. Bu doğrultuda spora katılımın, ebeveynlerin sağlıklı yaşam konusundaki beklentilerini desteklediği söylenebilir. Alanyazında spor gelişim modelleri incelendiğinde, spora katılan bireylerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının kazandırılması vurgulanmaktadır.¹⁻³ Spora katılım uzun vadeli bir süreçtir. Birey ister elit düzeyde, isterse rekreatif boyutta spora katılıyor olsun spor ortamlarının, çocuğun bireysel ihtiyacına ve gelişimine göre yapılandırılması sporun sağlık faydalarından yararlanabilmek için gereklidir.

Duyuşsal gelişim teması; ebeveynlerin çocuklarının spora katılım ile onların mutlu olmalarına yönelik beklentilerinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca ebeveynler, spor ortamlarında çocuklarının sosyalleşmelerini sağlayarak, takım çalışmasını öğrenmelerini istemektedir. Bazı ebeveynler ise çocuklarının öz güven kazanması için spora göndermektedir. Ayrıca bazı ebeveynler çocukların spor ortamlarındaki kazandıkları deneyimler ile kendini ifade edebilme becerilerine sahip olmalarını istemektedir. Diğer bir beklenti ise çocukların belirli bir disiplin kazanmaları yönündedir. Bulgular literatür ile paralellik göstermektedir.¹⁹⁻²¹ Duyuşsal gelişim temasında ebeveynlerin gözlemledikleri davranış değişikliklerinin ise duygudurumu, sorumluluk, zaman yönetimi, sosyalleşme, öz güven, takım olma ve disiplin olduğu belirlenmiştir. Ebeveynler çocuklarını spora katılım sonrası daha mutlu olarak gözlemlediklerini ifade etmektedir. Bununla birlikte ebeveynler çocukların spora katılım göstermek için gerekli hazırlıkları kendilerinin yapmaları, zamanlarını buna göre planlamaları gibi davranışlarının onların sorumluluk alma, disiplinli olma ve zaman yönetimi davranışlarını olumlu yönde etkilediğini ifade etmektedir.

Bunun dışında birçok ebeveyn tarafından çocukların öz güvenlerinin arttığı ve buna bağlı olarak sosyalleşmelerinin olumlu yönde etkilendiği belirtilmiştir. Ayrıca yeni arkadaşların edinilmesi, öğrenilen yeni becerilerin farklı ortamlarda kullanılması çocukların sosyalleşmesine katkı sağladığı ebeveynler tarafından gözlemlenen davranışlar arasındadır. Ebeveynler çocukların takım olma ile ilgili davranışlarında gelişmeler olduğunu da belirtmiştir. Bulgular ebeveynlerin spora katılımdan gerçek yaşamda kullanılacak duyuşsal özelliklere ait beklentiler içerisinde olduklarını ve genelde bu beklentilerinin karşılandığını göstermektedir. Bu doğrultuda spor eğitimcilerine oldukça önemli roller düşmektedir. Spor ortamlarının öğrencilerin gelişimsel özellikleri ve potansiyelleri çerçevesinde yapılandırılması ve farklı öğretim modellerinin spor ortamlarında antrenörler tarafından kullanılması çocukların duyuşsal kazanımları elde etmelerine katkı sağlayabilir.

Bu araştırma, çocuklarının spora katılımını destekleyen ailelerin beklentilerini ve ebeveynlerin çocuklarındaki gözlemledikleri davranış değişikliklerine odaklanmaktadır. Araştırmanın sosyokültürel ve sosyoekonomik düzeyi yüksek katılımcıları içermesi, ebeveynlerin tüm gelişim alanlarının farkında olarak beklenti içerisinde olmalarına neden olmuş olabilir. Bu bağlamda çalışmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Ebeveynlerin beklentileri ve gözlemledikleri davranış değişiklikleri sosyoekonomik ve sosyokültürel özelliklere göre değişiklik gösterebilir. Farklı özelliklere sahip ebeveynler ile yapılacak çalışmalar konunun daha derin incelenmesi konusunda yararlı olabilir. Alan yazın çocukların spora katılımında ebeveynlerin farklı beklentiler içinde olabileceklerini ve bu beklentiler doğrultusunda sürece farklı rollerde dâhil olabileceklerini göstermektedir.^{10,24-26} Bu nedenle spor ortamına dâhil olan her bir ebeveyn beklentisinin bilinmesi, çocuğunun spor deneyimlerinin olumlu ilerlemesi için önemlidir. Spor eğitimi veren organizasyonlar, çocuklara olumlu spor deneyimi sağlayabilmek için sadece çocukları değil ebeveynleri de sürece dâhil etmelidir. Spor ortamına dâhil olan her bir ebeveynin beklentilerinin farkında olunarak ve spor ortamı hedeflerinin çocukların gelişimsel ve bireysel özellikleri dikkate alınarak antrenör-ebeveyn iş birliği içerisinde yapılandırılması çocukların olumlu

gelişime katkıda bulunabilir. Bu sayede çocuklar olumsuz erişkin etkilerine (ebeveyn-antrenör) maruz kalmadan kendi potansiyelleri çerçevesinde gelişimsel olarak sporun olumlu kazanımlarını elde edebilir.

SONUÇ

Araştırma sonuçları ebeveynlerin çocuklarının spora katılımıyla ilişkili olarak bilişsel gelişim, fiziksel gelişim, sağlıklı olma ve duyuşsal gelişim temalarında beklenti içerisinde olduklarını göstermektedir. Bu sonuç, ebeveynlerin gerçek yaşam becerilerini çocuklarına spor ortamlarında kazandırmak istediklerini göstermektedir. Ebeveynlerin çocuklarında gözlemledikleri davranış değişikliklerinin ise yine aynı temalardan oluştuğu görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın yürütüldüğü spor kulübünde ebeveynlerin beklentilerinin genel olarak karşılandığı söylenebilir. Çocuklara spor deneyimi sağlayan organizasyonların, çocukların çok yönlü gelişimini destekleyecek biçiminde yapılandırılması nitelikli bir eğitimin sağlanması açısından önemlidir.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Burak Güneş, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu, Hakan Göveli; **Tasarım:** Burak Güneş, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu, Hakan Göveli; **Denetleme/Danışmanlık:** Burak Güneş, Hakan Göveli, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** Burak Güneş, Hakan Göveli, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu, Elvan Esen; **Analiz ve/veya Yorum:** Burak Güneş, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu, Hakan Göveli, Elvan Esen; **Kaynak Taraması:** Burak Güneş, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu, Hakan Göveli, Elvan Esen; **Makalenin Yazımı:** Burak Güneş, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu; **Eleştirel İnceleme:** Burak Güneş, Ayşe Dilşad Mirzeoğlu; **Kaynaklar ve Fon Sağlama:** Burak Güneş, Hakan Göveli.

KAYNAKLAR

1. Abbott A, Collins D. A theoretical and empirical analysis of a 'state of the art' talent identification model. *High Ability Studies*. 2002;13(2):157-78. [\[Crossref\]](#)
2. Balyi I, Way R, Higgs C, eds. Pekünlü E, Özsu İ, çeviri editörleri. *Uzun Vadeli Sporcu Gelişimi*. 1. Baskı. Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi; 2016. p.36.
3. Côté J, Fraser-Thomas J. Youth involvement in sport. In: Crocker PRE, ed. *Sport Psychology: A Canadian Perspective*. 1st ed. Toronto: Pearson Prentice Hall; 2007. p.270-98.
4. Logan K, Cuff S; Council on Sports Medicine and Fitness. Organized Sports for Children, Preadolescents, and Adolescents. *Pediatrics*. 2019:e20190997. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
5. Fraser-Thomas JL, Côté J, Deakin J. Youth sport programs: An avenue to foster positive youth development. *Physical Education & Sport Pedagogy*. 2005;10(1):19-40. [\[Crossref\]](#)
6. Knight CJ. Revealing findings in youth sport parenting research. *Kinesiology Review*. 2019;8(3):252-9. [\[Crossref\]](#)
7. Quarmbay T, Dagkas S. Children's engagement in leisure time physical activity: exploring family structure as a determinant. *Leisure Studies*. 2010;29(1):53-66. [\[Crossref\]](#)
8. Neely KC, Holt NL. Parents' perspectives on the benefits of sport participation for young children. *The Sport Psychologist*. 2014;28(3):255-68. [\[Crossref\]](#)
9. Wuerth S, Lee MJ, Alfermann D. Parental involvement and athletes' career in youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*. 2004;5(1):21-33. [\[Crossref\]](#)
10. Knight CJ, Dorsch TE, Osai KV, Haderlie KL, Sellars PA. Influences on parental involvement in youth sport. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*. 2016;5(2):161-78. [\[Crossref\]](#)
11. Knight CJ, Berrow SR, Harwood CG. Parenting in sport. *Current Opinion in Psychology*. 2017;16:93-7. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
12. Gould D, Feltz D, Horn T, Weiss M. Reasons for attrition in competitive youth swimming. *Journal of Sport Behavior*. 1982;5(3):155-65. [\[Link\]](#)
13. Gould D, Feltz D, Weiss M. Motives for participating in competitive youth swimming. *International Journal of Sport Psychology*. 1985;16(2):126-40. [\[Link\]](#)
14. Dorsch TE, King MQ, Dunn CR, Osai KV, Tulane S. The impact of evidence-based parent education in organized youth sport: a pilot study. *Journal of Applied Sport Psychology*. 2017;29(2):199-214. [\[Crossref\]](#)
15. Thrower SN, Harwood CG, Spray CM. Educating and supporting tennis parents: an action research study. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*. 2017;9(5):600-18. [\[Crossref\]](#)
16. Dunn JS, Kinney DA, Hofferth SL. Parental ideologies and children's after-school activities. *American Behavioral Scientist*. 2003;46(10):1359-86. [\[Crossref\]](#)
17. Jerneja FK, Tanja K, Klemen B, Marjeta K. Why parents enrol their children in recreational gymnastics programmes at the beginning of their education. *Science of Gymnastics Journal*. 2013;5(2):41-52. [\[Link\]](#)
18. Mirehie M, Gibson H, Kang S, Bell H. Parental insights from three elite-level youth sports: Implications for family life. *World Leisure Journal*. 2019;61(2):98-112. [\[Crossref\]](#)
19. Hutchinson SL, Baldwin CK, Caldwell LL. Differentiating parent practices related adolescent behavior in the free time context. *Journal of Leisure Studies*. 2003;35(4):396-422. [\[Crossref\]](#)
20. Pehlivan Z. Spora katılan çocuklara yönelik ailelerin beklentileri, çocuklarda gözlenen davranış, değişimleri ve spora katılımın önündeki engeller [The expectations of the families from their children who are participating sports, behavioral changes that are observed in children and obstacles to participation to sports]. *Spormetre; Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2009;7(2):69-76. [\[Link\]](#)
21. Öztürk H, Akın A, Damar D. Velilerin çocuklarını basketbol okullarına gönderme sebeplerinde etkili olan nedenlerin tespiti [Determination of the reasons why families are sending their children to basketball schools]. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2016;11(1):1-12. [\[Link\]](#)
22. Gökçe H, Keçeci K, Yıldız A. Ailelerin çocuklarını spora gönderme sebeplerinin belirlenmesi: Pilot çalışma [Reasons of parents why children participate to sports: a pilot study]. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2019;14(2):356-66. [\[Crossref\]](#)
23. Kılıçgil E. Ailelerin çocuklarını yaz futbol okullarına gönderme nedenleri, beklentileri ve sosyo-ekonomik durumları [Reasons of families' letting their children attend to summer football schools, their expectations and socioeconomic situations]. *Spormetre; Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2003;1(1):11-6. [\[Crossref\]](#)
24. Çolakoğlu FF, Akköse HN, Demir GT. Ebeveynlerin çocuklarını eskrim sporuna yönlendirme nedenleri [Parents' reasons for guiding their children to fencing]. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2020;14(3):331-44. [\[Link\]](#)
25. Holt NL, Kingsley BC, Tink LN, Scherer J. Benefits and challenges associated with sport participation by children and parents from low-income families. *Psychology of Sport and Exercise*. 2011;12(5):490-9. [\[Crossref\]](#)
26. Riley A, Anderson-Butcher D. Participation in a summersport-based youth development program for disadvantaged youth: Getting the parent perspective. *Children and Youth Services Review*. 2012;34(7):1367-77. [\[Crossref\]](#)
27. Pehlivan Z. Okullararası spor yarışmalarına katılanların sporu bırakma ve devam etme nedenleri [The reasons of dropout and continuation to sports of the participants of interschools sports competitions]. *Spor Bilimleri Dergisi*. 2013;24(3):209-25. [\[Link\]](#)
28. Kılıç K, İnce ML. Youth athletes' developmental outcomes by age, gender, and type of sport. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2021;16(1):212-25. [\[Crossref\]](#)
29. Arastaman G, Öztürk Fidan İ, Fidan T. Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: kuramsal bir inceleme [Validity and reliability in qualitative research: a theoretical analysis]. *YYU Journal of Education Faculty*. 2018;15(1):37-75. [\[Crossref\]](#)
30. Creswell JW. A framework for design. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage; 2003. p.9-11.
31. Streubert HJ, Carpenter DR. *Qualitative Research in Nursing: Advancing the Humanistic Imperative*. 5th ed. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins; 2011.
32. Bulut Ü, Sarı İ. Ringdeki genç boksörler hakkında ebeveyn görüşleri: Kazanımlar, engeller, endişeler ve beklentiler: tanımlayıcı araştırma [Parents' views on young boxers in the ring: benefits, obstacles, concerns and expectations]. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*. 2021;14(1):114-23. [\[Crossref\]](#)
33. Fedewa AL, Ahn S. The effects of physical activity and physical fitness on children's achievement and cognitive outcomes: a meta-analysis. *Res Q Exerc Sport*. 2011;82(3):521-35. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
34. Açıkada C. Çocuk ve antrenman [Training in children]. *Actaorthopaedica et Traumatologica Turcica*. 2004;38 Suppl 1:16-26. [\[Link\]](#)
35. Janssen I, LeBlanc AG. Systematic review of the health benefits of physical activity and fitness in school-aged children and youth. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 2010;7(1):40. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#) [\[PMC\]](#)